

Folyóirat- és könyvszemle

Bodoróczki János „**Gondolatok az aszimmetrikus hadviselés logisztikai támogatásáról**” címmel közölt tanulmányt a Bolyai Szemle 2013. évi 1. számában. A szerző bemutatja az aszimmetrikus hadviselés támogatásának főbb problémáit, majd bemutatja, hogy az aszimmetrikus hadviselés folyamán mely ellátási lánc szemléleten alapuló logisztikai támogatás alkalmazható. Vizsgálja a polgári logisztikai eljárások alkalmazhatóságát a katonai logisztikában. Megállapítja „az irreguláris hadviselés lehetőségei jobban kiaknázhatók, ha az ilyen típusú fegyveres küzdelmet hivatásos katonák vezetik.” Modern logisztikai stratégiák alkalmazhatók az ellátás szervezésénél. Az ellátási lánc szakadása tudatosan tervezhető. Kész, kipróbált eljárások állnak rendelkezésre az elszakadt alegységek támogatására. A lakossági támogatás azonban nem nélkülözhető. A hagyományos hadviselés támogatásánál rögzítik, hogy a támogatásra a katonai logisztika hivatott. A feladatok megoldását a szervezetben létrehozott képességekre, és a polgári erőforrások igénybevételére alapozzák. A katonai logisztika feladati végrehajtását kéttagozatos (központi tervezés-, szakirányítás szervei; csapattagozat) rendszerben tervezi. Jelentős szerepet szán a nemzetgazdaságban rendelkezésre álló erőforrások felhasználásának. A logisztika a teljes ellátási folyamatot felöleli az előállításától a felhasználásig, beleértve az inverz logisztikát. Műveleti és a harcászati szint vezeti a rendszert (Pull elv). Az aszimmetrikus hadviselés támogatása során a logisztikának a hagyományostól lényegesen eltérő kihívásoknak kell megfelelnie. A hadászati-, hadműveleti készlet a harcászati szint számára elérhetetlen lesz, a felhalmozott készletektől az alegységek elszakadnak. Az ellátási lánc megszakad. E kiinduló feltételekkel kell megfelelni a logisztika rendeltetésének: a megfelelő eszközt-, anyagot, a megfelelő időben a megfelelő helyre a megfelelő minőségben a végfelhasználó számára elérhetővé kell tenni. Fel kell oldani az ellentmondást a megszakadt ellátási lánc, és a felhasználói igények közt. Elhúzódó támogatást kell szervezni, lényeges utánpótlás-rászállítás nélkül. *Bármely haderő — szélsőségesen leegyszerűsítve — három egyszerű szempont alapján jellemezhető: a manőverező képesség, a tűzerő és a védettség.* Ha le akarjuk győzni, legalább két képességét felül kell múlni. Hasonló jellemzés a logisztikára is felállítható: a logisztika manőverező képessége a szállítási kapacitáson múlik, az ereje az a sebesség, amellyel a kikerült veszteségeket illetve felhasználásokat pótolni tudja, a védettsége az a képesség, amellyel a készleteit képes megóvni. Az ellátási lánc szemléleten alapuló logisztika átgondolására lehet szükség a speciális felhasználói (hadműveleti) igények miatt. Az egymástól független csoportokat valószínűleg egymástól független ellátással lehet tervezni. Az ellátási lánc így átalakulhat hálózattá. A hálózatos felépítés legfőbb előnye, hogy a lánccal szemben, szakadása esetén is képes az ellátásra. Az új szemlélet lehetővé teszi a kis alegységekkel való nagy kiterjedésű együttműködést, decentralizálja a logisztikai műveletet. Mivel az aszimmetrikus harc során a döntő ütközetet kerüljük, a várható veszteségek eltérnek — főleg a technikai veszteség lesz lényegesen kevesebbek — a klasszikus elvek szerint számítottaktól. A várható kevesebb veszteség feltételezi a szükséges logisztikai létszám redukálhatóságát. Az aszimmetrikus hadviselésre felkészített haderő felszerelésénél figyelembe kell venni a várható elszakadást a központi készletektől. A gerilla hadviselés klasszikus vezetői sok esetben fel tudták építeni haderejüket — és annak támogatását — a hagyományos haderő bukása után. A

történelmi példákat elemezve megfigyelhető, hogy aszimmetrikus hadviseléssel sikeresen vehető fel a harc egy létszámbeli-, technikai fölényben levő haderővel szemben, létezik alternatív megoldás a kis államok részére, amelyek biztonságukat egy náluk jóval erősebb hadigépezettel szemben kívánják szavatolni. Fokozottan igaz ez, ha az e fajta hadviselésre a haderőt tudatosan felkészítik, nem megvárva a hagyományos haderő bukását már békeidőszakban. A logisztikának kellően rugalmasnak kell lennie, hogy az aszimmetrikus hadviselést kiszolgálja.

Sári Gábor alezredes „**Képességfejlesztés többnemzeti keretek között**” címmel közölt cikket az Új Honvédségi Szemle 2013 évi 1. számában, beszámolva a **Safety Fuel 2012 n emzetzközi üzemanyag-szaktechnikai gyakorlat** tapasztalatairól. A gyakorlat egy tábori üzemanyag-raktár és -töltőpont (Bulk Fuel Installation – BFI) telepítését és üzemeltetését foglalta magába. A német haderőt érintő szervezeti változások eredményeképp a NATO-rendszerű WARDAM II üzemanyagcső-vezeték-rendszerből a német félnek feleslege keletkezett, így egy készletet – az üzemeltetési és műveleti dokumentációval együtt – átadott a magyar haderő számára. A magyar–német szaktechnikai gyakorlat tervezése (és később végrehajtása) a konkrét kiképzési-felkészítési feladatokon kívül magába foglalta az együttműködési formákat – munkaértekezletek, tréningek, szakértői megbeszélések, közös tervezési eszmecserek. Az MH ÖHP parancsnoka által az MH Veszélyesanyag Ellátó Központ (továbbiakban: MH VEK) hetényegyházi bázisán elrendelt gyakorlat fő célja a résztvevők interoperabilitásának növelése lett. A gyakorlat tervezési fázisa előtt sor került a WARDAM-II rendszermodul átvételére. Az eszköz eredetileg telepített NATO-cső-vezetékek javítására szolgált, Németország Afganisztánban kezdte más, kibővített céllal használni a mobilcsővezeték-javító készlet elemei által keretbe foglalt rendszer elemeit (Mazar-e Sharifban működő tábori üzemanyagraktár /TÜZAR/). A TÜZAR jelentős előnye, hogy viszonylag rövid idő alatt telepíthető, áttelepíthető, a karbantartás a működtetéssel egyidejűleg, tábori körülmények között is végrehajtható. A bemutatott technikai eszköz ideiglenes töltőállomásként üzemeltethető töltőállomás átmeneti helyettesítésére, főként repülőbázisokon. A hazánk által átvett és az MH VEK hetényegyházai bázisán tárolt rendszer fő elemeit két 1200 m³ es modul (300 m³-es elasztikus tartályok és csővezeték-elemek), 4 db 150 m³-es modul (50 m³-es elasztikus tartályok és csővezeték-elemek) 2+4 töltőállomás (repülő-hajtóanyag és gázolaj) és 8 szivattyúállomás képezi, melyet mintegy 19 főnyi állomány tud üzemeltetni. A gyakorlat célja volt, hogy összekovácsolja a tábori üzemanyagraktár beosztott szakállományát; fejlessze a német féllel való együttműködést; gyakoroltassa a tábori üzemanyagraktár bontását, az összetevőelemek tisztítását, karbantartását és tárolásra előkészítését. A gyakorlat október első három hetében, öt fázisban lett végrehajtva vegyes, német–magyar végrehajtói-üzemeltetői állománnyal. A két-nemzeti üzemeltetési képesség demonstrálása dinamikus és statikus bemutató megtartásával történt. A statikus bemutató valós, műveleti élethelyzetet szimulálva láttatott két kiszolgálási feladatot, angol nyelvű rádióforgalmazással. Az átvett rendszer a tervek szerint egy olyan regionális szaktechnikai kiképzői centrumnak lehet az alapja, ami a műveleti területen történő feladat-végrehajtás személyi állományát készítené fel feladatokra. Ennek szellemében a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katonai Logisztikai Intézet a tananyagba integrálja a WARDAM-rendszer üzemeltetésének alapjait. A rendszer önálló, nemzeti alkalmazásához olyan elemek hiányoznak (pl. kapcsolóelemek, tervezőszoftver stb.), melyek beszerzése egyelőre a jövő feladata.